

Daylight Award 2014

Inhoud

Inhoud	3
Inleiding	4
Juryrapport	5
Eervolle vermeldingen	10
Nominaties Utiliteitsbouw	16
Winnaar Daylight Award 2014	24
Inzendingen	27
SLD	28
Colofon	30

Inleiding

De Daylight Award is een tweejaarlijkse kwaliteitsprijs voor utiliteits- en woningbouwprojecten in Nederland waarin een optimum bereikt is tussen daglichttoetreding, de toepassing van kunstlicht en het overige gebouwontwerp.

De Daylight Award is in 2008 voor het eerst uitgereikt. Zij is in het leven geroepen om architecten en opdrachtgevers te belonen voor hun getoonde daglichtambitie en anderen te inspireren met bijzondere en goede voorbeelden van uitmuntende daglichtarchitectuur.

Tijdens de inzendtermijn kunnen architecten, opdrachtgevers, bouwfysici, projectontwikkelaars en adviesbureaus potentiële projecten aandragen voor de Award. De uitreiking vindt plaats tijdens het congres Licht 2014. De jury van 2014, waarin o.a. de winnaars van de Daylight Award 2012 zitting hebben, hanteert de volgende criteria:

- Voorbeeldfunctie van het project; in hoeverre levert het project/ de oplossing een bijdrage in de ontwikkeling van het gebruik van daglicht in de architectuur en de gebouwde omgeving;
- Het veronderstelde optimum tussen daglichttoetreding, kunstlichttoepassing, uitzicht, warmtebelasting en architectuur. In welke mate zorgt daglicht

Jurybezoek aan het nieuwe Rijksmuseum

voor de verlichting van het gebouw (transport van daglicht, energiebesparing) en is er sprake van een integrale afstemming van het gebruik van daglicht en kunstlicht; worden de bijkomende aspecten van daglicht (opwekking, visuele hinder, comfort, etc.) door het gebouw zelf ondervangen;

- In hoeverre is daglicht een bepalend, prikkelend, ontroerend element in de architectuur en van het gebouw;
- Wat is de relatie tussen de gebouwgebruiker en het daglicht (bv. persoonlijke beïnvloeding daglicht, beleving en veiligheid van het gebouw; wat is de rol van de locatie (natuur en uitzicht) in het daglichtontwerp

Jury

De jury van de Daylight Award 2014 staat dit jaar onder leiding van voorzitter *Koen van Velsen* en bestaat verder uit twee voormalig Daylight Award winnaars, *Francesco Veenstra* van Mecanoo en *Lars Courage* van Courage Architecten.

Daarnaast nemen *Solmaz Esmailzadeh*, lichtspecialist bij ARUP, *Paul van Bergen*, directeur van DGMR, *Peter de Winter*, hoofdredacteur ArchitectuurNL en Bouwwereld bij Eisma Media en *Sander Mirck* van Mirck Architecture, namens de Stichting Living Daylights, plaats in de jury.

Juryrapport

Voor de Daylight Award 2014, de vierde editie inmiddels, is wederom een groot aantal inzendingen gedaan. In een verhouding van grofweg 2:1 hebben de uiteenlopende makers tachtig projecten in de categorieën utiliteitsbouw en woningbouw ingediend; een ruime stijging vergeleken bij de voorgaande Award in 2012, die 64 inzendingen trok, maar een lichte daling ten opzichte van 2010, toen 84 aanmeldingen binnenstroomden. Vanzelfsprekend levert niet iedere periode van twee jaar evenveel afgeronde, kwalitatief hoogwaardige en voor een daglichtprijs nominabele projecten op, maar ten opzichte van de eerste Daylight Award in 2008 met 44 inschrijvingen staat vast dat daglicht net als duurzaamheid in het algemeen een steeds vanzelfsprekender onderwerp vormt binnen de (her)ontwikkeling van de gebouwde omgeving. De Stichting Living Daylights is er trots op dat haar kwaliteitsprijs daaraan actief bijdraagt en zet zich blijvend in voor een vruchtbaar, spannend en gedifferentieerd gebruik van daglicht in gebouwen en de openbare ruimte.

Beoordeling

Al het ingezonden materiaal, met uitgebreide documentatie van de projecten in woord en beeld, is in eerste instantie verspreid onder alle

zeven juryleden. De verschillende beoordelingscriteria indachtig hebben deze eerst ieder voor zich een afweging gemaakt van welke gebouwen er dit keer qua daglichttoepassing uitspringen. Tijdens een intensieve plenaire zitting op 16 juni hebben de juryleden de inzendingen gezamenlijk doorgenomen. Na een eerste schifting is een longlist ontstaan die de leden vervolgens hebben teruggebracht tot een shortlist met nominaties. Reductie van het aantal kanshebbers volgens het bovenbeschreven trechtermodel brengt vanzelf met zich mee dat meer discussie ontstaat naarmate er meer projecten moeten afvallen. Van een eerste deel projecten is vrij snel besloten dat de daglichtverdiensten ten opzichte van de andere inzendingen beperkt zijn: daglicht is weliswaar soms prominent aanwezig, maar naar oordeel van de jury niet echt ingezet als bouw materiaal of ontwerp instrument. Dan volgt echter een middenveld met projecten die verschillende juryleden om uiteenlopende redenen soms prikkelend en interessant vinden, terwijl andere het project net anders bezien en minder van de gekozen oplossingen overtuigd zijn. Een evenwicht is vervolgens weer ontstaan toen de lijst is teruggebracht tot de uiteindelijke genomineerden: van deze projecten betwist geen van de juryleden de toegevoegde

daglichtwaarde en de kwaliteit hiervan ten opzichte van de overige inzendingen. De nominaties zijn dan ook unaniem gekozen. Unanimiteit kenmerkt ook de beslissing om deze editie geen woningbouwprojecten te nomineren; veel inzendingen in deze categorie stralen weliswaar zorg, aandacht en gedegen vakmanschap uit, maar ontberen het prikkelende en vernieuwende dat nodig is voor een Daylight Award. Om daglichtgebruik ook in de woningbouw te blijven stimuleren, heeft de jury niettemin besloten wel een aantal eervolle vermeldingen in deze categorie toe te kennen. De genomineerde utiliteitsprojecten heeft de jury in de zomermaanden alle vijf bezocht, waarna de definitieve keuze is gemaakt tijdens een laatste en beslissende bijeenkomst waarin de overgebleven kanshebbers nogmaals uitgebreid tegen het licht zijn gehouden en met elkaar zijn vergeleken.

De winnaar

Bij de nominatie van de utiliteitsprojecten heeft de jury het zichzelf niet gemakkelijk gemaakt; de aard, schaal en functie, het budget en de locatie alsmede de technische, organisatorische en bestuurlijke dan wel politieke complexiteit van de vijf projecten lopen in hoge mate uiteen. Het gevolg is, dat diverse projecten ieder apart hoog scoren

op specifieke beoordelingscriteria en minder op de andere. De jury is het echter snel eens geworden dat bijzondere daglichtoplossingen bijvoorbeeld niet per se veel geld hoeven te kosten en ook meer tijd zeker niet vanzelfsprekend tot betere of meer innovatieve oplossingen leidt. Gebaseerd op de gestelde criteria heeft de jury ieder project vooral op zijn eigen daglichtmerites in relatie tot de rest van de gebouwaspecten beoordeeld. Het bezoek aan de vijf projecten verspreid over de Randstadsteden Amsterdam, Rotterdam en Utrecht heeft veel geholpen om daarbij tot een afgewogen keuze te komen; op basis van de ingezonden presentaties is weliswaar veel te beoordelen, maar daglicht is en blijft in belangrijke mate iets dat vooral ervaren moet worden. Daarbij is gebleken dat alle vijf projecten terecht genomineerd zijn; de kwaliteit ervan is ook op locatie overeind gebleven. Tijdens de eindsessie heeft de discussie zich evenwel al snel toegespitst op drie van de vijf projecten. Deze hebben een groot deel van de jurering dicht bijeen gelegen, waarbij juryleden soms verrassende gewichten en contragewichten in de schaal hebben gelegd. Nipt maar met instemming van alle juryleden is Rotterdam Centraal Station uiteindelijk de winnaar van de Daylight Award 2014.

Rotterdam Centraal Station

Het nieuwe Centraal Station van Rotterdam is een project dat lang niet iedereen direct en vanzelfsprekend associeert met daglicht. Toch speelt het overal in het complex een belangrijke rol; op de ene plek wat prominenter dan op de andere, maar ook daar waar het discreter is, laat het zich niet loochenen. Daarmee vormt het een waar voorbeeld voor andere stationsontwikkelingen.

Jurybezoek aan Rotterdam CS

Bijzonder is de sequentie van ruimten bestaand uit de drie basiselementen van het station: de entreehal, de transferhal en de perronoverkapping, die ieder hun eigen vorm van daglichttoetreding kennen. De enorme entreehal vangt aan de voorzijde daglicht via de transparante gevel met het hoge dakoverstek, aan de zijkanten via de eveneens transparante doorgangen naar de bus- en tramstations en van boven via grote maar onnadrukkelijke

daklichten die soms nauwelijks als zodanig te onderscheiden zijn vanwege het subtiele samenspel met de kunstlichtverlichting die erin geïntegreerd is. In de transferhal komt daglicht binnen via de vides ter plaatse van de perrontrappen en de perrons zelf zijn geheel transparant overkapt. Prints en een patroon van zonnecellen op het glas van de overkapping temperen het periodieke teveel aan lichtinval alsmede de opwarming onder de overkapping. Ook zorgen zij voor een voortdurend veranderend, intrigerend schaduwenspel op de perrons. Sommige juryleden vinden de overkapping en de optische effecten daarvan wel wat druk en vermoeiend aan het oog. Daglicht is in dit project ook energetisch goed ingezet: het kan een goed deel van de functionele verlichting verzorgen en zo sterk besparen op zowel energieverbruik als onderhoud. Ook de zonnecellen hebben vanzelfsprekend een belangrijke energetische functie. Rotterdam Centraal Station scoort daarnaast onbetwist als hoogste op het criterium locatie en gebruik. De reiziger kijkt op veel plekken door het hele station en kan zich prima oriënteren. Het daglicht vergezelt hem bij al zijn bewegingen en is letterlijk leidraad; naar binnen, naar buiten en door het gebouw heen. De basale vormgeving verleent het complex een enorme visuele kracht.

In verschijning vindt een enkel jurylid het station wel meer een optelling van ieder op zich goede oplossingen dan een ondeelbaar geheel. Vast staat dat van de volslagen verrommelde en vaak ongure situatie voorheen in de nieuwe opzet een indrukwekkend, helder georganiseerd openbaar gebouw van on-Nederlandse allure is gerealiseerd dat zorgvuldig is ingeplant in de eveneens sterk gereorganiseerde stedenbouwkundige setting. Het voelt daarbij overal veilig en biedt een meer dan waardige entree tot de stad, regio en Nederland.

Onderwijscentrum Erasmus MC

Het Onderwijscentrum van het Erasmus Medisch Centrum heeft de jury positief verbaasd wat betreft de onalledaagse allure die hier gerealiseerd is voor een studentenomgeving. De opgave is even dankbaar als ondankbaar: de omvorming van een donkere, onaanzienlijke restruimte; een ooit verloren en verlaten binnenplaats op het tweede niveau van het Erasmuscomplex. De transformatie tot aantrekkelijk en functioneel studiecentrum is door de architect verwoord als 'ultieme architectonische arbeid' en in de ogen van de jury uiterst geslaagd. Het project is in verschillende opzichten gelaagd, waarbij scherpe en precieze ingrepen essentieel

hebben bijgedragen aan de realisatie van een plek die binnen de overweldigende context van het Erasmus MC echt een eigen kwaliteit en identiteit heeft gekregen. Het gebruik van daglicht is daarbij erg mooi en zeer de moeite waard. De hoge zaagtandgevel van de foyer is volledig transparant, technisch goed verzorgd en fraai gedetailleerd, maar draagt naar oordeel van de jury niet echt bij aan een sterke relatie tussen binnen en buiten. De climax van het project is vanzelfsprekend de grote studieruimte onder het enorme plafond samengesteld uit manshoge buizen en gespannen doek, dat een uitgestrekt patroon met grotere en kleinere driehoekige sparingen kent. Het daglicht overspoelt hierdoor de onderliggende, met smaak ingerichte ruimte, maar op een uiterst beheerste, terughoudende en gebalanceerde wijze die een ongekend serene sfeer teweeg brengt en een sterke invloed heeft op de emotionele beleving van de gebruikers. De vier verdiepingen hoge boekenkast is in dit feest van daglicht een prachtig element.

Turnhal Welgelegen

Turnhal Welgelegen in Utrecht is een project dat naast veel bewondering ook veel discussie heeft geogst. Het project is ervaren als zeer bijzonder, een uitgesproken voorbeeld en wat betreft de kinderlijk eenvoudige daglichtingreep uiterst origineel.

Maar ook vonden de juryleden op verschillende vlakken iets op het project aan te merken. Vanwege de kans op prestatieverstoring is in het oorspronkelijke programma van eisen nadrukkelijk gesteld dat in de turnzaal geen enkel daglicht mag binnenvallen. De jury wil dan ook expliciet zijn waardering uitspreken voor het feit dat de ontwerpers de opdrachtgevers hebben meegekregen in hun voorstellen toch daglicht te introduceren, maar dan anders dan anders. De vloeiende bovenrandverwijding van het verder strak rechthoekige volume is een gouden greep: in het dakvlak is door de verwijding ruimte geschapen voor lange lichtstraten langs drie zijden van de turnhal, geplaatst tussen de dakrand en het snijvlak met de rechte gevelwand. Niet alleen ontvangt de hal zo zonder overlast toch een aanzienlijke hoeveelheid daglicht, ook is het effect van het daglicht langs de zich verwijdende gevels buitengewoon mooi; het plaatst de turnzaal letterlijk in een aura van daglicht. Het buitenaanzicht van het verder even terughoudend vormgegeven als gematerialiseerde gebouw krijgt door de verwijding bovendien een onnadrukkelijke maar des te meer effectieve, onverwachte twist. Alles bijeen een jaloersmakende ingreep, die één van de juryleden graag zelf bedacht zou hebben. De uitwerking van het concept acht de

jury echter niet op alle niveaus even zorgvuldig. Een discussiepunt is ook de stedenbouwkundige inpassing geweest, waarbij bewondering voor het krachtige autonome volume binnen de jury evenzeer aanwezig is als het bezwaar dat het gebouw geen echte relatie met zijn omgeving aangaat. Dit doet echter niets af aan het krachtige diffuse daglicht binnen.

Erasmus Paviljoen

Voor het geheel op multifunctioneel gebruik gerichte Erasmus Paviljoen heeft de jury veel sympathie. Het heeft een slim concept waarin de donkere theaterzaal in het hart van het vierkantige gebouw is geplaatst en de overige functies - de foyer, horeca en studiezaal - langs de volledig transparante gevels daaromheen zijn geplaatst. De houten buitenbekleding van de theaterzaal kromt daarbij vloeiend uit naar de bovenrand van de gevels. Gecombineerd met entrees aan drie zijden van het gebouw en op drie verschillende hoogten van de omliggende campus, is zo een boeiende, fluïde ruimtelijkheid met mooi daglicht ontstaan. De gevels zijn daarnaast voorzien van een dynamisch, zelf ontwikkeld lamellenscherm dat in een eveneens gekromde, halfronde vorm op iedere kant van het gebouw een ander oppervlak gerelateerd aan de zonnebaan langs die zijde beslaat. De

stand van de lamellen past zich actief aan aan de lichtval van het moment, maar is ook handmatig af te stemmen op bijvoorbeeld een specifiek gebruik. De verhouding tussen kunst- en daglicht ervaart de jury echter niet als optimaal. Bijzonder is met name transitie wanneer de bezoeker zich vanuit de donkere theaterzaal weer naar buiten begeeft en zich door een gelaagde aaneenschakeling van lichtvormen en -intensiteiten begeeft. In stedenbouwkundig opzicht vervult het paviljoen een belangrijke functie: het fungeert als centrale ontmoetingszone op de campus en verbindt daarop verschillende hoogten en sferen. Met name in de schemer en het donker straalt het van binnenuit fraai licht uit en heeft het paviljoen een magnetische werking.

Het Nieuwe Rijksmuseum

Ook bij de beoordeling van Het Nieuwe Rijksmuseum zijn de termen on-Nederlands en internationale allure gevallen. Het project is net als Station Rotterdam Centraal een voorbeeld voor nieuw elan in publieke gebouwen en steekt volgens meerdere juryleden met kop en schouders boven de andere uit wat betreft het bereiken van een optimum tussen daglicht, kunstlicht, architectuur en randvoorwaarden. De voltallige jury is het er daarnaast over eens dat de ontwerpers van het Nieuwe Rijksmuseum op alle

niveaus onwaarschijnlijk knap en complex ingenieurswerk hebben verricht, waarbij sleutelend aan tal van aspecten voortdurend is gebalanceerd op de lijn tussen publieksbeleving en behoud van de kunstwerken. Het resultaat is een technisch uiterst geraffineerd en gevarieerd samenspel tussen daglicht en verschillende vormen van kunstlicht. Toch laat de ervaring in verschillende opzichten ook te wensen over. Een aantal juryleden vindt de lichtbeleving in de kunstzalen te weinig pakkend. Door het dichtzetten van de meeste gevelopeningen als gevolg van het inrichtingsconcept bestaat verder weinig relatie met buiten en is bijvoorbeeld ook niet op het daglicht te oriënteren. De afgeslotenheid van buiten maakt tevens dat er tussen de zalen door nauwelijks ruimte bestaat om even op adem te komen. De kunstverlichting in de ruimten rondom de gevels is wel erg mooi en prachtig uitgebalanceerd. Diverse juryleden zijn daarnaast overrompeld door de schoonheid van de nieuwe binnenhoven alsmede de werking van het daglicht en de grote kroonluchters daarin.

Woningbouw

Voor de categorie woningbouw hebben de juryleden er deze editie als vermeld unaniem voor gekozen geen Daylight Award toe te kennen: zij missen in dit segment zowel innovatie

als prikkeling bij de ingezonden projecten. Niettemin is ook in de woningbouwprojecten gedegen vakwerk met aandacht voor daglicht verricht en wil de jury ook in deze categorie de toepassing van daglicht blijven stimuleren. Zij kent daarom een aantal eervolle vermeldingen toe. In zijn algemeenheid laten de woningbouwprojecten zich onderscheiden in een aantal genres. Eén daarvan is de herontwikkeling van bestaande, veelal voormalige industriële gebouwen tot woningen. Bij dit type projecten merkt de jury op dat de betreffende gebouwen vaak merkbaar goed gewaardeerd zijn, maar dat in opzicht van daglichttoetreding en –beleving veelal nauwelijks iets veranderd is. Een andere categorie betreft de ontwikkelingsprojecten waarin met behulp van catalogusmaterialen in meer of mindere mate daglicht en beleving daarvan is binnengehaald. Deze projecten missen in de ogen van de jury doorgaans een zekere gelaagdheid. Hetzelfde geldt voor een aantal vrijstaande particuliere nieuwbouwwoningen, die weliswaar veel transparantie kennen, maar waarbij daglicht niet werkelijk als bouw materiaal of ontwerp instrument is ingezet. De bestaande woningen waarbij met beperkte, maar precieze ingrepen daglicht is binnengehaald, spreken de jury bij de inzendingen nog het meest aan.

Eervolle vermeldingen

De projecten Schuren, House W en De Borkeld kent de jury daarom een eervolle vermelding toe. Qua daglichttypologie komen de eerste twee projecten overeen. In het geval van Schuren maken niet minder dan zeven lichtkokers op het dak dat daglicht diep en gevarieerd de woning in een voormalige schuur binnenvalt. De kokers zijn daarbij strategisch geplaatst ten opzichte van de houten draagstructuur, elkaar en de onderliggende nieuw ingedeelde ruimten, die echter een wat labyrintische lay-out hebben. House W betreft de aanbouw bij een vroegtwintigse-eeuwse woning en incorporeert een dakraam en lichtkoker in een schoorsteenvorm opgenomen in de kap. Dit zorgt voor veel natuurlijke verlichting in de onderliggende ruimten, maar op een tamelijk eendimensionale wijze. Bij De Borkeld is het voormalige achterdeel van een historische boerderij omgevormd tot woning. Kenmerkend is onder meer de volledig transparante slaapkamer die bijna vrij in de grote ruimte lijkt te hangen en geplaatst is op de houten balken van de kapconstructie. Gecombineerd met de grote, vijf meter lange lichtstraat in het rieten dakvlak is op verschillende plekken in de woning zowel daglicht binnengehaald als uitzicht gecreëerd. De interventies genereren

weliswaar een gelaagdheid die de jury waardeert, maar de schaal van de ingreep in het rieten dak acht zij architectonisch weinig subtiel. Alles bijeen prijst de jury de typologische daglichttoepassingen van genoemde drie projecten, maar is zij niet van mening dat de uitwerkingen ervan de woningen als geheel naar een hoger niveau tillen. In volgende edities van de Daylight Award ziet zij graag een verdere uitdieping van kansen en mogelijkheden die de typologieën bieden.

Boerderij de Borkeld (*Eervolle vermelding*)

Plaats project: Rijssen

Opleverdatum: December 2011

Architectenbureau: Reitsema & Partners architecten

Projectarchitect: Theo Reitsema, Dennis Weerink

Fotografie: Reitsema & Partners architecten

Tekst: Reitsema & Partners architecten

Boerderij de Borkeld is een historische T-boerderij in het buitengebied van het Overijsselse Rijssen. Uitgangspunten voor de restauratie en verbouwing van de boerderij waren het toevoegen van daglicht en het creëren van directe relaties tussen de verschillende ruimtes.

‘De Deel’ van de boerderij is van oorsprong donker, hier stonden vroeger de koeien. De verbouwing transformeert de leefwereld van de koeien tot woongedeelte.

Door de jaren heen zijn er veel toevoegingen gedaan waardoor de boerderij verrommeld is. Door alle bestaande betimmeringen te verwijderen is de oude structuur weer zichtbaar geworden.

Boven de gebinten in de deel zijn twee grote daklichten geplaatst waardoor er veel natuurlijk licht naar binnen wordt gebracht en er een spannend spel ontstaat van schaduw en licht. De daklichten bestaan uit één glasplaat en zijn vijf meter breed. Ze zijn in hetzelfde vlak als het riet geplaatst om de hoofdvorm van het dak te behouden.

De slaapkamer is gesitueerd op de verdieping in ‘de Deel’, de wanden zijn volledig van glas. Door deze wanden en de nieuwe daklichten hebben de bewoners vanuit de slaapkamer uitzicht over het Twentse coulissen landschap. De slaapkamer is vrij in de ruimte geplaatst, op deze manier valt er veel daglicht in zowel de slaapkamer als in de onderliggende woonkamer.

In de boerderij zorgen diverse strategische zichtlijnen voor veel licht, openheid en verbindingen tussen ruimten.

Een geheel van op maat gemaakte meubelen zorgt voor zowel ruimtelijkheid als intimiteit. De witte gietvloer zorgt voor reflectie van het licht en fungeert als een podium voor de houten gebinten.

Daglichtambitie

Door het plaatsen van twee daklichten op de muurplaat van de bestaande boerderij ontstaat een spannend spel van licht en schaduw op de vloer van de van oorsprong donkere deel. Hierdoor transformeert dit deel van de boerderij van een donkere ruimte, tot een prettig sfeervol leefklimaat. Door de muren en vloer een frisse witte afwerking te geven fungeren deze als projectie en reflectie vlakken voor het binnenvallende licht. Door de indirecte inval van het licht op deze vlakken ontstaat een spel tussen licht en schaduw, interessanter dan het gebruik van uitsluitend direct licht.

De daklichten zorgen vanuit de hoofdslaapkamer voor een adembenemend uitzicht over het Twentse landschap en respecteren de eenvoudige bestaande hoofdvorm. Door zonwerend glas toe te passen is de warmte productie geminimaliseerd. Bovendien is er door de grote daglichtopbrengst minder kunstlicht benodigd. Met minimale ingrepen aan de boerderij is een modern, prettig en licht leefklimaat ontstaan. Dit maakt van Boerderij De Borkeld bij uitstek een project om als voorbeeld te dienen voor andere boerderijen die in aanmerking komen voor renovatie of herbestemming, en met dezelfde problemen te kampen hebben. De daglichtoplossing zorgt ervoor dat een donkere boerderij kan worden getransformeerd naar een lichte, sfeervolle woonomgeving die voldoet aan het wooncomfort van deze tijd.

House W (Eervolle vermelding)

Plaats project: Duiven

Opleverdatum: Februari 2014

Architectenbureau: Studio PROTOTYPE

Projectarchitect: Jeroen Spee en Jeroen Steenvoorden

Fotografie: Jeroen Musch

Tekst: Studio PROTOTYPE

Aan de oude dorpsweg, de Rijksweg in Duiven staat een charmant woonhuisje, gebouwd begin vorige eeuw en al een eeuw lang bewoond door twee opeenvolgende generaties oud-Duivenaren. De derde generatie van de familie gaat zich nu vestigen in het woonhuis en heeft de wens om het woonhuis te laten voldoen aan de huidige tijdgeest. Dit resulteerde in een nieuwbouwpoging aan de tuinzijde van het perceel en enkele strategische ingrepen in het bestaande woonhuis. Het concept gaat uit van een nieuw bouwvolume welke is versprongen ten opzichte van het bestaande volume.

Aan de straatzijde fungeert het nieuwe gedeelte als een gesloten object en aan de tuinzijde opent het woonhuis zich door middel van een royale veranda, welke als een L-vorm om de woning is gelegd. Een groot venster, voorzien van twee openschuivende puien zorgt voor het contact met de diepe tuin.

Als onderdeel van de kapvorm is een schoorsteen opnieuw geïnterpreteerd, binnen het object zijn een dakraam en lichtkoker geïntegreerd. Hierdoor is het mogelijk om het daglicht tot diep in de woning te laten doordringen. De materialisatie bestaat uit een western red-cedar houten gebeitste geveldelen welke het contrast zoekt met het zware baksteen van het bestaande woonhuis. Het dak is voorzien van een zinken dakbekleding.

Daglichtambitie

In de woning is het door diverse ingrepen de relatie met buiten versterkt en het daglicht maximaal naar binnen te halen. Aan de tuinzijde is dit vormgegeven door een brede en open veranda die de woonkamer met de tuin verbindt.

De binnenruimten zijn ruimtelijk opgezet rondom een vide. Deze vide koppelt de begane grond via de sculpturale vorm met het daklicht die zich in de kap bevindt. Als onderdeel van de kapvorm is de schoorsteen opnieuw geïnterpreteerd, binnen dit sculpturale object zijn zowel de lichtkoker als een dakraam geïntegreerd. Door het invallende daglicht wordt de sculpturale ruimtelijkheid van de vide versterkt.

Door het nieuwe volume te laten verspringen ten opzichte van het bestaande volume komt er via een verdiepingshoge zone daglicht langs de gevel naar binnen en wordt een gekaderd uitzicht geboden vanuit de woonkamer naar de straatzijde.

Schuren (*Eervolle vermelding*)

Plaats project: Bavel

Opleverdatum: December 2013

Architectenbureau: Border Architecture

Projectarchitect: Henri Borduin

Fotografie: Border Architecture

Tekst: Border Architecture

Verbouwing van een schuur uit de wederopbouwperiode

De geometrie van de oude schuur is volledig bepaald door de functionele eisen van het moderne boerenbedrijf uit 1952. De boer kon in zijn schuur geen zon-toetreding gebruiken. De koeien en varkens werden geplaatst in de lage zuidelijk gelegen ruimtes. Het dak schiet hier ver door waardoor de zuidgevel laag werd gehouden. De gevel heeft hier kleine ramen. Opslag vond plaats in de noordelijk gerichte tastruimte. Deze ruimte is groot, hoog en volledig open.

De toekomstige bewoners hadden daarentegen geen behoefte aan grote open ruimtes. Ze wilden aparte ruimtes voor iedere woonfuncties. Een kookruimte, eetruimte, open haard ruimte, etc. In iedere ruimte wilden ze wel direct zonlicht hebben. Bij voorkeur uit het zuiden. Tegelijkertijd wilden ze kleine ramen, niet ingegeven door functionele eisen, maar vanuit een gevoel van beschutting en geborgenheid: buiten is buiten, binnen is binnen. De imposante draagstructuur wilde de opdrachtgevers ook graag kunnen ervaren.

En zo werd de opdracht één grote uitdagende puzzel: hoe worden weids uitzicht en beslotenheid, groots volume en kleine overzichtelijke ruimtes, noorderlicht en zuiderlicht met elkaar verenigd.

Het lijkt erop of er een kleiner houten doosje in de oude schuur is geschoven. Een abstracte glazen strook scheidt

het houten doosje van de kap. Het doosje heeft hetzelfde aantal kleine gevelopeningen als de schuur.

Het doosje wordt onderverdeeld in ruimtes met ieder een specifieke functie. De directe zonlichttoetreding ontstaat doordat elke hoofdruimte een verbinding met de kap krijgt: een vierkante sparing van 2,6 x 2,6m in het plafond loopt in één richting taps toe tot een langwerpige daklicht.

Daglichtambitie

Daglicht verbindt ruimtes

Zeven taps toelopende lichtkernen van 2,6x2,6m verbinden de ruimtes op de begane grond met het dak en de zon. De positie van de lichtkernen ten opzichte van het dak is voor iedere lichtkern anders. Hierdoor valt op elk willekeurig moment in iedere ruimte een ander facet van het zonlicht. Direct, indirect en gereflecteerd licht wisselen elkaar per ruimte én gedurende de dag af. De beweging door het huis versterkt de ervaring hiervan.

Daglicht verenigt oud en nieuw

De bestaande draagstructuur bepaalt de positie van de lichtkernen. Ze zijn zo geplaatst dat de bestaande draagstructuur een essentieel onderdeel van de lichtkernen wordt. Tijdens de beweging door het huis wordt je bewust van de vanzelfsprekende verbinding tussen oud en nieuw.

Daglicht structureert

De lichtkernen vormen de ruimtelijke basis voor het gehele huis. Ze zijn niet alleen ten opzichte van de bestaande structuur strategisch geplaatst, ook ten opzichte van elkaar is er sprake van een geometrische afhankelijkheid. Zonlicht vormt zo de werkelijke structuur van het huis.

De ruimte onder de kap is het negatief van de lichtkernen. De taps toelopende volumes bepalen ook hier de ruimtelijke structuur. Waar op de begane grond direct

zonlicht de dynamiek van de ruimtelijkheid vormt, is het hier de rust van het noorderlicht en de horizon die een verbinding tussen huis en omgeving laten ontstaan.

Daglicht is de verbindende schakel tussen bewoner en ruimte

Zonlicht verbindt de oude structuur van de schuur en de schoonheid van de kap, met de ruimtebepalende elementen van de nieuwe structuur. De constante verandering van het zonlicht laat steeds nieuwe verbindingen ontstaan tussen oud en nieuw, tussen je eigen bioritme en de ruimte.

Onderwijscentrum Erasmus MC

Plaats project: Rotterdam

Opleverdatum: Augustus 2012

Architectenbureau: KAAAN Architecten

Projectarchitect: Kees Kaan, Dikkie Scipio,
Vincent Panhuysen

Fotografie: Bart Gosselin en Sebastian van Damme

Tekst: KAAAN Architecten

Erasmus medisch studiecentrum

Het medisch studiecentrum in het universitaire gedeelte van het Erasmus MC is een weldadig aandoende zee van ruimte en licht onder een hoog dak met veel glas. Vroeger was hier op het 'niveau 2' een ingesnoerd stenen buitengebied, een schakel in een als aantrekkelijk bedoelde route door het gebouwencomplex. De verbinding heeft nooit gewerkt. Nu is het een bevolkt atrium verbonden met nieuwe vertrekken voor studie en onderwijs.

In het atrium liggen omheinde studieplekken, meubels zo groot als kamers, waarin werkgroepen kunnen neerstrijken. Rode lopers en donker walnoten hout zetten op het studieplein een stemmige toon. Een boekenkast van vijfendertig meter lang en vier etages hoog werkt als een pleinwand. Aan de overkant hangen collegezalen in de ruimte. Het studieplein loopt uit in een foyer compleet met counter, dikke crapauds, venster op de stad en een uitgestrekt terras. Ook de collegezalen zijn verbonden met een foyer aan het venster en tevens met gaanderijen die boven om het plein heen lopen. Aan de gaanderijen hangen sculpturale betonnen trappartijen, die hier vroeger ook al zaten, toen aan de buitenkant, nu binnen.

Daglichtambitie

Grote greep brengt ruimte en licht

Het opdelen van nieuwe ruimte uit de bestaande

gebouwen is ultieme architectonische arbeid. De wezenskenmerken van het oorspronkelijke bouwwerk zijn gedisciplineerd doorgrond. Ogenscheinlijk tegenstrijdig is deze kennis strategisch benut als een vliegwiel voor het ontwerp waarmee een nieuwe wereld is binnengebracht. Ingepast in het stramien van het bestaande complex en geplaatst op aanwezige dragers ontvouwt het studiecentrum zich als nauwelijks begrensd. Van verschillende studierichtingen binnen de medische faculteit zijn hier de studiefaciliteiten bijeengebracht. Ook aan de buitenkant tekent het studiecentrum zich af. Uit een anonieme structuur komt een welsprekende doos omhoog, het reusachtige venster biedt uitzicht en gunt inkijk.

Het idee om een nieuw dak over een deel van het complex te leggen is een grote greep. Het dak zelf is een even grote greep, met manshoge holle staven en een glazen afdekking. Elementen van tien bij tien meter, de maximale maat voor prefabriceren en inhangen, leveren een strak plafond op met een kunstig patroon van driehoeken. Het dak schept ruimte, levert daglicht en verlichting en dempt het geluid. Betonnen jukken die daar al stonden dragen het dak, een constructieve bijdrage van vijftig jaar geleden.

Hoofdaannemer
JP van Eesteren

Profielstalen kozijnen
Metaalindustrie Vogt B.V.

Daglichtkappen en koepels:
Brakel Atmos daglichtconcepten,

Zig-Zag gevel:
Octatube

Binneninrichting
Van der Plas Meubel en Project B.V

Adviseurs
DGMR
Aronsohn raadgevende
ingenieurs bv
Royal Haskoning DHV

Glas
Saint Gobain Glass Solutions

Turnzaal Nieuw Welgelegen

Plaats project: Utrecht

Opleverdatum: November 2011

Architectenbureau: NL Architects

Projectarchitect: Arne van Wees en
Gerbrand van Oostveen

Fotografie: Luuk Kramer en Patrick Bals

Tekst: NL Architects

Vier onafhankelijk turnverenigingen werken samen in de nieuwe Turnzaal: een “trainingsaccommodatie op 3 sterren niveau met de mogelijkheid wedstrijden te houden”.

Het gebouw is een onderdeel van de herontwikkeling van sportpark Nieuw Welgelegen. Het even eens door NL Architects ontworpen gebouw voor omni-vereniging Zwaluwen Utrecht 1911 en de immense multifunctionele accommodatie van AGS architecten waren al eerder gerealiseerd.

De Turnzaal was het derde en voorlopig laatste gebouw dat op deze locatie is opgeleverd.

Daglichtambitie

Het ontwerp van de Turnzaal draagt een oplossing aan voor de onmogelijke spagaat van veel sportzalen: daglicht is noodzakelijk om de ruimte leefbaar te maken maar ramen hebben een nadelig effect op de prestaties. Door dit gegeven worden de meeste sportzalen en Turnhallen uitgevoerd als gesloten en rechthoekige dozen. Het programma van eisen stelde nadrukkelijk dat in de wedstrijdruimte op geen enkele wijze daglichttoetredingen mogen plaats te vinden; de mogelijke afleiding door te sterke wisselingen in lichtintensiteit zouden training en wedstrijden ongunstig kunnen beïnvloeden. Door het bovenste deel van de gevel ‘af te pellen’ ontstaat er ruimte tussen de dakrand en de wand: daglicht valt

nu in de Turnzaal. Door de gebogen vorm worden sterke licht contrasten vermeden: er ontstaat een geleidelijke overgang van lichtintensiteit die naar boven toe lichter wordt.

Als bonus ontstaat door het naar buiten ‘af pellen’ van de gevel een sculpturale vorm: een gebouw met een optimistisch gebaar.

Aannemer
PBO Bouw uit Rosmalen

Constructie
ABT Delft

Installatie advies
Nelissen BV Eindhoven

Installaties
van Dam groep Rijsen

Sport inrichting
Janssen Fritsen Helmond

Gevel
SAB-profiel IJsselstein

Binnenmetselwerk
MBI steen Veghel

Erasmus Paviljoen

Plaats project: Rotterdam

Opleverdatum: Augustus 2013

Architectenbureau: Powerhouse Company i.s.m.

DeZwarteHond

Projectarchitect: Stefan Prins

Fotografie: Christian van der Kooy en René de Wit

Tekst: Powerhouse Company i.s.m. DeZwarteHond

Het Erasmus Paviljoen is ontworpen als een levendig en centraal ontmoetingspunt gelegen in het hart van de Erasmus Universiteit campus te Rotterdam. Duurzaamheid, gebruiksvriendelijkheid, transparantie en intimiteit zijn de belangrijkste kernwoorden voor het ontwerp van het Erasmus Paviljoen. De gevel van het gebouw past zich actief aan; aan de weersveranderingen en seizoenswisselingen maar ook aan de mate van intimiteit dat het gebouw nodig heeft voor de verschillende evenementen die er plaatsvinden. Door de dynamische lamellen te openen of te sluiten bepalen de gebruikers hoeveel daglicht er binnen treedt. Dit leidt tot een reductie in energiegebruik en maakt het mogelijk de mate van openheid van het gebouw aan te passen.

Het Erasmus Paviljoen vormt het bruisend hart van de nieuwe campus. Het programma bestaat uit studieplekken op het noord-oosten, een theaterzaal met foyer aan de nieuwe plaza en een grand cafe met terras op het westen aan de vijver. Multifunctionaliteit was een basisvoorwaarde voor alle functies. De ruimte voor studie werkplekken kan ook gebruikt worden voor een kleine lezing en de twee vergaderruimtes zijn te koppelen. De theaterzaal wordt gebruikt voor colleges en lezingen, theatervoorstellingen en concerten of feesten. Door de automatische telescoop tribune is de zaal snel aan te passen waardoor verschillende activiteiten achter elkaar gepland kunnen worden. Het grand café bestaat uit verschillende

zones waardoor het restaurant en een besloten borrel op hetzelfde moment plaats kunnen vinden. Door deze multifunctionaliteit vormt het paviljoen op alle momenten van de dag een centrale plek voor studenten, medewerkers en bezoekers van de campus.

Daglichtambitie

Een bijzonder aspect van het ontwerp is de dynamische gevel die zich aanpast aan de seizoenen en het licht van de dag. Door middel van de 'custom engineered' lamellen gevel wordt een dynamisch verlichtingsconcept gecreëerd.

De aluminium lamellen gaan, afhankelijk van het weer, automatisch meer open of dicht. Op warme dagen fungeren de gesloten lamellen als zonnenscherm, wanneer het bewolkt is laten ze extra daglicht binnen en kijk je over de volle hoogte van de gevel naar buiten. 's Avonds, als binnen de verlichting aan gaat, is het beeld weer anders: een gebouw als een lantaarn.

De dynamische gevel past zich ook aan aan het karakter van de activiteiten in het Erasmus Paviljoen. In het geval van lezingen of colleges kan van het Paviljoen bijvoorbeeld een intieme omgeving gemaakt worden, bij feestjes en grote evenementen kan het Paviljoen een open en uitnodigend karakter gegeven worden. Het ritme van het leven binnenin bepaalt het uiterlijk van het Paviljoen waardoor wat er binnen gebeurt zichtbaar is voor de omgeving.

Leverancier lamellen gevel
Hunter Douglas Architectural
Products, Rotterdam

Gevelbouwer
Rollecate, Staphorst

Systeemleverancier
ODS Dak en Geveltechniek,
Barendrecht

Houten lattenplafond
Derako International, 't Zand

Montage lattenplafond
Punt Systeembouw,
Heerhugowaard

Constructeur
Pieters Bouwtechniek, Utrecht

Aannemer
Lokhorst Bouw en Ontwikkeling,
Beverwijk

ArchiCAD software leverancier
Graphisoft

Het Nieuwe Rijksmuseum

Plaats project: Amsterdam

Opleverdatum: April 2013

Architectenbureau: Cruz y Ortiz Amsterdam BV i.s.m.

Van Hoogevest Architecten

Projectarchitect: Muriel Huisman

Fotografie: Duccio Malagamba en Cruz y Ortiz Amsterdam

Tekst: Cruz y Ortiz Amsterdam BV i.s.m.

Van Hoogevest Architecten

Het Rijksmuseum gebouwd aan het einde van de 19e eeuw was van oorsprong een daglichtmuseum. Na vele verbouwingen was de perceptie hiervan volledig verdwenen. Onder het motto 'verder met Cuypers' was het zaak om het daglicht zijn weg terug het museum in te laten vinden, waarbij behoud van de kunst een gegeven feit was. De binnenplaatsen werden opengebrouwen en met elkaar verbonden, daglicht kwam weer binnensijpelen in de duistere passage en de gewelfde tentoonstellingszalen werden in volle glorie hersteld. De sequentie van stad, schemerende passage, gevolgd door de weldaad van het licht in de binnenplaats helpt de bezoeker zich los te maken van het drukke leven buiten. De focus was om een aangename binnenkomst te garanderen aan de bezoeker, deze te prikkelen en veiligheid te bieden. Opvallend zijn de kroonluchters die men ziet bij binnenkomst.

De eerste schets uit de gewonnen prijsvraag van 2001 liet een niet onbelangrijk detail zien: een stippellijn, als virtueel plafond, die beide binnenplaatsen zou verbinden en de ruimtes een menselijke schaal biedt. Aanvankelijk waren dit sculpturale elementen, zonder enige toegevoegde functionaliteit. Echter gedurende het proces verkregen ze de naam chandeliers: de lamellen breken het daglicht, geven 's avonds een indirecte atmosferisch kunstlicht en reguleren de akoestiek. Net

zoals de flauw hellende vloer in de binnenhoven voor samenhang zorgt, zo brengen de luchters eenheid onder de kap tot stand. De zichtlijnen, oriëntatie en ingetogen architectuur worden zo verrijkt door een speels licht dat via de vernieuwde daklichten, het gebogen velum van streekmetaal en de lamellen van het chandelier worden vertaald in een schaduwspel op vloeren en gevels die zo oud en nieuw verbindt.

Daglichtambitie

Voor het gehele museum lag het accent van het verlichtingsontwerp op zowel de beleving van de bezoekers als het behoud van de kunstwerken. De tentoonstellingszalen kennen twee typologieën: met zij- en bovenlichten. Op de verdieping met bovenlichten hangen alle meesterwerken die weinig daglicht verdragen. Om excessieve blootstelling te voorkomen, maar het gevoel van het daglichtmuseum zoveel mogelijk te behouden, is er een optimum gevonden tussen toetreding en wering. Door de lichtbelasting uit te drukken op jaarbasis – hoeveel lux mag de kunst per jaar ontvangen – kon met na aftrek van de nachturen, de daglichtervaring geoptimaliseerd worden en het vaak drukkende gevoel van een te laag luxniveau worden vermeden. Cuypers' klassieke daglichtervaring via dak- en legramen werd gezekerd middels folies in het nieuwe glas en met louveres in de kappen. Deze corrigeren enkel de seizoensfluctuaties. De dagelijkse weerfluctuaties mogen juist voelbaar zijn, opdat de lichttoetreding geenszins te statisch zou worden. Lineaire verlichting boven de legramen mengt het daglicht aan.

In de zijlichtverdiepingen speelde het daglicht een minder kritische rol: ramen hebben met name een oriëntatieve rol en zijn lokaal voorzien van lichwerende schermen. De rol van het kunstlicht is hier groter. Onder de gewelven hangen lichtarmaturen die deze indirect en schaduwvrij aanlichten. De kunst wordt aangelicht

met LED-spots, waarvan de kleurweergave subliem het daglicht benadert waarin de kunstwerken zelf tot stand zijn gekomen, zonder de schadelijke UV straling. Het verlichtingsontwerp creëert visuele contrasten die nauwgezet het natuurlijke daglicht nabootsen en daardoor de kunstwerken op de beste manier presenteren en de beleving van de bezoeker versterken.

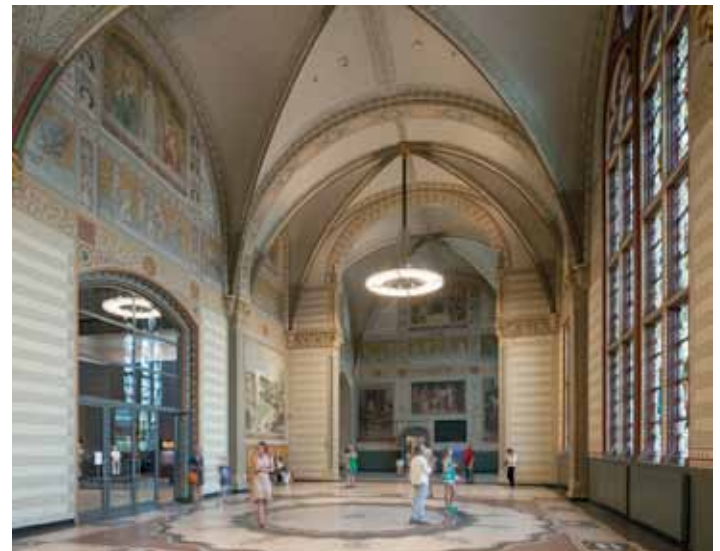
Adviseurs
Arup lighting

Tekenwerk glaskappen
Van Hoogevest

Aannemers
Woudenberg: aannemer van glaskappen exterieur
JP van Eesteren: aannemer van glaskappen interieur, het chandellier

Leveranciers
Brakel Atmos: glas in kappen
Hunter Douglas: velum binnenplaats:
Verwol: chandellier binnenplaats

Kunstlicht
Philips Lighting

Rotterdam Centraal

Plaats project: Rotterdam

Opleverdatum: Maart 2014

Architectenbureau: Team CS

(samenwerkingsverband tussen Benthem Crouwel, MVSA Meyer en van Schooten architecten en West 8)

Projectarchitect: Jan Benthem, Marcel Blom,

Adriaan Geuze, Jeroen van Schooten

Fotografie: Jannes Linders

Tekst: Team CS

Rotterdam Centraal is opnieuw verankerd in het centrum van Rotterdam en geïntegreerd in het Europese netwerk van vervoersknooppunten. Hiermee is een centraal station met internationale allure gerealiseerd.

Rotterdam Centraal is onderdeel van het Europese netwerk van hogesnelheidslijnen en een knooppunt in de stad. Deze dubbele verbinding, met de stad en met Europa, geeft een bijzondere dimensie aan het station en het stationsgebied. In Rotterdam Centraal komt de Europese reiziger Nederland binnen, en andersom stappen Nederlandse reizigers Europa in.

Het oude station voldeed in omvang, opzet en allure niet aan de huidige eisen. Daarom moest er een nieuw station komen, dat is ontworpen als eenheid: de stationshal loopt door van het Proveniersplein aan de noordzijde tot het Stationsplein aan de zuidzijde. De 250 meter brede perronoverkapping vormt een geheel met de transferhal en de reizigerspassage. Dat leidt ertoe dat treinreizigers bij aankomst het gevoel hebben een gebouw binnen te rijden.

Aan de noordzijde is het station een transparante hal, die past bij het karakter van de laatnegentiende-eeuwse Provenierswijk. De nieuwe spooroverkapping toont zich hier bescheiden en transparant. Aan de centrumzijde

toont het station zich in haar nieuwe allure, passend bij de dimensies van het Groot Handelsgebouw en de hoogbouw aan het Weena.

Het nieuwe Rotterdam Centraal station is een prettige, open en heldere openbaar vervoersterminal die tevens fungeert als ontmoetingsplek. Door de verwevenheid in het stedelijk netwerk verbindt het station de verschillende karakters van de stad. Dit moderne en efficiënte gebouw biedt alle voorzieningen en comfort voor de huidige alsmede de toekomstige reizigers van en naar de havenstad.

Daglichtambitie

Lichtinval, zonnewarmte en een moderne uitstraling vormen belangrijke elementen in het ontwerp. Door de grotendeels transparante sporenkap aan de Provenierszijde, die het gehele emplacement over een lengte van 250 meter overdekt, zijn de perrons overgoten met licht. Lichttoetreding en de daarmee gepaard gaande opwarming door een volledig glazen dak wordt getemperd door een print in het glas en de verschillende patronen waarin zonnecellen (10.000 m² van het totale dakoppervlak van 28.000 m²) zijn geplaatst. Dit brengt een steeds wisselend, fascinerend spel van schaduwen op de perrons.

Bij binnenkomst in de hoge hal via de centrumzijde heeft de reiziger in één oogopslag overzicht over het gehele complex en de treinen die uitnodigend langs de perrons staan te wachten. Reizigers kunnen eenvoudig hun weg vinden door direct zicht op de treinen en door het daglicht, dat via de sporenkap en de vides ter plaatse van de trappartijen naar de perrons tot in de reizigerspassage doordringt.

In de Zuidhal zijn er, naast volledig glazen gevels, zeven grote daklichten aangebracht. Afhankelijk van

de zonnestand valt het daglicht via spiegels in de dak-openingen naar binnen. Het biedt een rembrandtesk effect, dat geïnspireerd is door het beeld van Grand Central in New York (1934). Om daglicht na te bootsen in de avond- en ochtenduren zijn er op aangepaste verlichtingsarmaturen gefabriceerd met variërend vermogen van 150W tot 250W.

In de fietstunnel die onder het station leidt, zijn grote daglichtkoepels aangebracht. De koepels vormen zijn een geïntegreerd onderdeel van de perrons die gesitueerd zijn boven de tunnel, zorgen voor veel zonlicht en dragen bij aan het gevoel van veiligheid in de tunnel.

Constructeur

Arcadis en Gemeentewerken
Rotterdam

Aannemer

Bouwcombinatie TBI Rotterdam
Centraal (BTRC)
Iemants NV (zuidhal)

Installatie-adviseur

Arcadis en Gemeentewerken
Rotterdam

Lichtontwerp verlichtingsarmaturen
Ulrike Brandi (Hamburg, Duitsland)

Bouwkundig adviseur

Arcadis en Gemeentewerken
Rotterdam

*Onderaannemer voor glazen dak en
gevel Zuid hal*
Scheuten Glas

- Pep-pel-Form BV
(Met) "De Zon-Wijzer" — Watervilla Dordrecht
- diederendirix architecten
Nedinscofabriek Venlo
- diederendirix architecten
Nedinsco
- DP6 architectuurstudio
STC Waalhaven
- DP6 architectuurstudio
St. Nicolaaslyceum
- ADP architecten
Hogeland College Warffum
- De Zwarte Hond
Huis VolkerWessels
- rooijackers + tomesen architecten
CeeCee 20
- rooijackers + tomesen architecten
Kinderboerderij Engbergen
- rooijackers + tomesen architecten
paviljoen Heidezicht
- Putter Partners Architecten
Oostelijk Zwembad
- Kraaijvanger
Provinciehuis Noord-Holland
- Nijhoff Architecten
Bezoekerscentrum SBB Sallandse Heuvelrug te Nijverdal
- LIAG architecten en bouwadviseurs
I/O-gebouw Faculteit Educatie
- DeZwarteHond
Cultuur Kwartier De Nieuwe Kolk
- Felix Claus Dick van Wageningen
Architecten
Nieuwbouw CJIB
- Fokkema & Partners Architecten
Apollo House
- Fokkema & Partners Architecten
FrieslandCampina Innovation Centre
- LIAG architecten en bouwadviseurs
Nieuwe huisvesting NBD Biblion
- ConsortArchitects b.v.
Lely Campus
- Soda
Museum Oud-Amelisweerd
- Frank Görge
Clearing
- Slaa + van Asselt architecten BNA
BinnenBuiten Heerde
- Tenbraswestinga Architectuur / Interieur en Stedenbouw
Cultuurcentrum Energiehuis Dordrecht
- Arvalis Architectuur&Bouwadvies
Nieuwbouw Feed Design Lab
- DVUJA
Dijkhoeve
- Dreessen Willemse Architecten
Rabobank Parkstad Limburg
- Broekbakema
Fioretticollege Lisse
- Broekbakema
Hoofdgebouw LANXESS
- LIAG architecten en bouwadviseurs
Lyceum Schravenlant
- Architectenbureau Paul de Ruiter
Villa Kogelhof
- Studio PROTOTYPE
House W
- Octatube
Gemeentemuseum
- Powerhouse Company ism
DeZwarteHond
- Erasmus Paviljoen
- SP Architecten BV
Het Goese Lyceum
- SP Architecten BV
AOC Oost Twello
- Inbo
Woonhuis Sterk
- Inbo
De Melkfabriek
- Cruz y Ortiz Amsterdam BV ism
van Hoogevest Architecten
Het Nieuwe Rijksmuseum
- Architectenbureau Paul de Ruiter
Sigmax
- 19 het atelier architecten
Tranformatie 19de eeuwse ambachtsschool naar energieneutraal kantoor
- Archipelontwerpers
Paswoningen Het Dorp
- Border Architecture
Schuren
- HP architecten
Woningbouw in De Pijp
- stef van akkeren Architectuur + Advies sv|AA
Winkel Credo Mannen
- Onix architecten
Damsterpoort
- Onix architecten
Het Traphuis
- WAA
sportcentrum De Koekoek
- Ector Hoogstad Architecten
MetaForum
- Ector Hoogstad Architecten
Matrix VI
- Kokon architectuur & stedenbouw
De Binnenhof
- Reitsema & Partners architecten
Boerderij de Borkeld
- No Label architectuur stedenbouw interieur en Studio Leon Thier
Parkpaviljoen MFA 'Het Nest', Pijnacker Nootdorp
- Architectenbureau K2
Fort Vechten
- ORGA architect
Ecologische tandartspraktijk
- atelier PRO architecten
Regiokantoren Enexis
- atelier PRO
Meander Medisch Centrum
- NL Architects
Turnzaal Nieuw Welgelegen
- KAAN Architecten
Studentenwoningen Boerhaave Leiden
- KAAN Architecten
Dreamhouse Rotterdam
- KAAN Architecten
Onderwijscentrum Erasmus MC
- Arc2 architecten
Amazonica Rotterdam
- OOK Architecten Amersfoort
Interieurcentrum Leurink Groep
- Van Moort & Partners Architecten en Ontwerpstudio Jan des Bouvrie
Villa Bussum
- MVRDV
Boekenberg Spijkenisse
- Bouwhulpgroep
De Poorters van Montfoort
- Team CS
Rotterdam Centraal
- Ebbens architecten
Gemeente Werf Heerde
- Bureau Vlaardingebroek
Wintertuin
- MVRDV
Glazen Boerderij
- Architectenbureau K2
Landlust Diemen
- Équipe voor architectuur en urbanisme
In Holland staat een huis - Nieuwbouw woonhuis Kadoelenweg Amsterdam-Noord
- Équipe voor architectuur en urbanisme
Proyecto Roble - uitbreiding Van Helvoirt Groenprojecten
- Hollands kroon
Loft62

Stichting Living Daylights

Daglicht vormt een van de belangrijkste bouwstenen van architectuur. Het is onmisbaar voor de gezondheid en productiviteit van de mens. Daglicht is bovendien gratis en de enige écht duurzame lichtbron.

De Stichting Living Daylights promoot een optimale toepassing van daglicht in de gebouwde omgeving. Ze vindt dat daglicht een essentieel en prikkelend onderdeel van architectuur, stedenbouw en landschap moet vormen. Hiertoe wil de Stichting Living Daylights niet alleen architecten, vormgevers en stedenbouwkundigen wijzen op de vele mogelijkheden van daglicht, maar tevens opdrachtgevers, beleidsmakers en het overig publiek bewust maken van het belang van een goed gebruik van daglicht.

Om die doelstelling te bereiken initieert en begeleidt de stichting onderzoek naar zowel nieuwe stedenbouwkundige en architectonische concepten als nieuwe technische mogelijkheden. Het is tevens onze taak om vanuit onze daglichtaspiraties informatie te bundelen, genereren en te ontsluiten en verspreiden naar belanghebbenden. Deze rol als kennisintermediair wordt op verschillende manieren

gerealiseerd. De SLD website, nieuwsbrieven en social media activiteiten zijn daarvan de basis. Daarnaast ontplooit Stichting Living Daylights verschillende vaste activiteiten, waaronder tweejaarlijks de organisatie van de Daylight Award en uitreiking van de Master of Daylight (prijs voor een persoon die zich vanuit zijn of haar werk heft bijgedragen aan het realiseren van de SLD doelstellingen.

Door ontwerpers te inspireren, opdrachtgevers uit te dagen en gebruikers te verrassen, streeft de Stichting Living Daylights naar een gezonde en duurzame omgeving met een bijzondere architectonische kwaliteit.

De Stichting

Stichting Living Daylights is het initiatief van Atto Harsta (Aldus bouwinnovatie) en Ed Melet (publicist) en werd in 2003 opgericht. De stichting bestaat uit een bestuur, enkele medewerkers en een aantal werkgroepen. In het bestuur zijn de verschillende disciplines vertegenwoordigd.

Activiteiten

Om haar doelstellingen te bereiken ontplooit Stichting Living Daylights verschillende activiteiten, waaronder reeds viermaal de Daylight Award

(2008, 2010, 2012 en 2014).

De Masterclasses Daglicht (zowel in- als extern, het Daglichtcafé en verschillende binnenlands en buitenlandse excursies zijn inmiddels verscheidene keren georganiseerd. Verder wordt actuele kennis over daglicht via de diverse digitale media ontsloten.

Het bestuur en de daglichtexperts van SLD worden regelmatig gevraagd lezingen te geven en te publiceren in (architectuur)bladen. Samen met haar donateurs worden specifieke activiteiten georganiseerd zoals excursies, seminars en bedrijfstrainingen.

SLD is in Nederland de belangrijkste daglicht lobbyist. Vanuit die hoedanigheid is ze actief in relevante normcommissies, adviesraden en duurzaamheidslabels (oa DGBC – werkgroep gezondheid) en Active House Nederland.

Bestuur

Ronald Schleurholts (voorzitter), architect en partner
Architectenbureau cepezed
Jante Leupen, architect en oprichter
More Architecture
Sander Mirck, architect en oprichter
Mirck Architecture
Wouter Beck, daglichtconsultant en oprichter
Ascendilex
Truus Hordijk, UD bij de faculteit
Bouwkunde (TU Delft).

Donateurs 2014

Platinum

Brakel Atmos
JET BIK Producten B.V.
Deerns Nederland BV
Schueco
VELUX Nederland B.V.

Gold

MHB
Hunter Douglas Architectural Projects
DGMR
Arup
Rodeca Systems b.v.

Silver

Luxlight
Lightway Nederland

Bronze

Mirck Architecture
ECTOR Hoogstad Architecten
Architectenbureau Paul de Ruiter
OeverZaaijer architectuur en
stedebouw

Paper

Nederlandse Stichting voor
Verlichtingskunde
Aldus bouwinnovatie

Ambassadeurs

Zie onze website voor een overzicht
van onze daglicht ambassadeurs.
[http://www.livingdaylights.nl/
ambassadeurs/](http://www.livingdaylights.nl/ambassadeurs/)

Steun

De stichting kan niet bestaan zonder
een solide financiële basis en
daarom zijn we altijd op zoek naar
partijen die onze ambities willen
en kunnen steunen. Wij bieden
hiervoor verschillende mogelijkheden,
aangepast aan het gevarieerde
aanbod van belanghebbenden.

Door een toenemende belangstelling
voor het onderwerp daglicht geven
we een ieder die de stichting een
warm hart toedraagt de mogelijkheid
om ambassadeur te worden.

Voor meer informatie kunt u contact
opnemen door een mail te sturen
naar redactie@livingdaylights.nl

Stichting Living Daylights

Emmy Andriessestraat 278
1087 ML Amsterdam

29

Teksten:
Stichting Living Daylights

Vormgeving:
www.crouwelvormgeversbno.nl

Druk:
Drukkerij All Print, Utrecht

Oplage:
150

*Copyright teksten, foto's en
illustraties:*
Stichting Living Daylights, tenzij
anders aangegeven

Omslagfoto:
Rotterdam Centraal
Fotografie: Jannes Linders

Colofon

Stichting Living Daylights Living Daylight

ARUP

Ector Hoogstad Architecten

HunterDouglas

OEVERZAAIJER

SCHÜCO

